

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет
Юридичний факультет
Факультет соціології

Кафедра філософії та методології науки
Кафедра інтелектуальної власності
Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

«___» _____ 2017__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ¹**

Методологія та організація наукових досліджень з основами
інтелектуальної власності
для студентів

галузь знань **05 «Соціальні та поведінкові науки»**
(цифра і назва)

спеціальність **054 Соціологія**
(цифра і назва спеціальності)

освітній рівень **магістр**
(молодший бакалавр, бакалавр, магістр)

освітня програма **соціологія**
(назва освітньої програми)

спеціалізація

(за наявності)

(назва спеціалізації)

вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2017/2018
Семестр	перший
Кількість кредитів ECTS	3 кредити
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: **Цимбалюк Н.М., Пипич А.І., Огневюк З.Г.**

(Науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання даної дисципліни у відповідному навчальному році)

Пролонговано: на 2017/2018 н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.

¹ Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.

КИЇВ – 2017

Розробники: **Цимбалюк Наталія Миколаївна**, доктор соц. наук, проф.,
проф. каф. соціальних структур та соціальних відносин;
Пипич Анатолій Іванович, кандидат філософських наук, доцент кафедри
філософії та методології науки

Огневюк Ганна Зіновіївна, кандидат юридичних наук, асистент
кафедри інтелектуальної власності

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри _соціальних структур та
соціальних
відносин _____

_____ (Куценко О.Д. _____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № ____ від « ____ » _____
20__ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри філософії та методології
науки _____

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № ____ від « ____ » _____
20__ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри інтелектуальної власності

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № ____ від « ____ » _____
20__ р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від « 29 » __ вересня 2017 року № 2 __

Голова науково-методичної комісії _____ (Цимбалюк Н.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

1. Мета дисципліни – здобуття студентами факультету соціології базових знань з методології, методики та організації соціального міждисциплінарного наукового дослідження; сучасними методологічними концепціями, основами методології наукового пізнання, методикою наукових досліджень у соціальних науках; нормами інтелектуальної власності та її захисту, щосприяє розширенню наукового світогляду та потенціалу професійної підготовки як науковців.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

1. Успішне опанування дисциплін бакалаврату: Вступ до спеціальності, Філософія, Методологія соціологічного дослідження, Соціологія освіти
2. Знання теоретичних основ: філософії, соціології, права.
3. Знати: особливості формування наукових понять, принципи побудови теоретичних висновків; особливості методів соціологічних досліджень.
4. Вміти: використовувати технологічні знання та вміння в процесі соціологічних досліджень; розробляти програму соціологічного дослідження; формулювати практичні рекомендації; на основі заданого зразка будувати авторські дослідницькі методики.
5. Володіти елементарними навичками: аналізу, синтезу, командної роботи, організації комунікації.

1. Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна спрямована на формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес у соціальних науках, ознайомлення студентів з основними сучасними методологічними концепціями, основами методології наукового пізнання та методикою наукових досліджень у соціальних науках. Опанування дисципліною сприяє усвідомленню цілей соціального міждисциплінарного наукового дослідження, усвідомленню особистісних та пізнавальних навичок, необхідних для реалізації власного дослідницького потенціалу; ознайомленню з особливостями їх відпрацювання у процесі професійного навчання, формуванню наукової та методологічної культури; відпрацюванню практичних вмінь, спрямованих на виконання кваліфікаційних досліджень та наукових робіт (тези, статті, дисертації) як підсумку соціального дослідження.

Аналізуються методи, методика та методологія науки як технології застосування міждисциплінарного підходу у соціології, визначається специфіка організації науково-дослідницької роботи соціолога у її порівнянні з дослідженнями в галузі гуманітарних та природничих наук. Розкривається роль інтелектуальної власності як складової інтелектуального капіталу, формується повага до авторського права та вміння захищати авторське право при проведенні власної наукової діяльності.

2. Предмет навчальної дисципліни:

Дисципліна входить до **циклу обов'язкових навчальних дисциплін.**

Предмет вивчення навчальної дисципліни: сучасна методологія науки, сукупність методологічних засобів науки; система організації професійної підготовки до науково-дослідницької діяльності у ВНЗ та сучасні технології оприлюднення її результатів у науковому та публічному просторах; право інтелектуальної власності та комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності в Україні та світі.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів:

1. Методологія наукових досліджень. Розкривається зміст понять «методологія», «методика», «методи дослідження», розуміння науки як дослідження, розглядаються конкретно-науковий, загально-науковий та філософський рівні методології. Окреслюється множина методологічних систем сучасної філософії науки. Розглядається структура теоретичного та емпіричного знання в єдності з методами теоретичного та емпіричного дослідження. Висвітлюються методологічні проблемні лінії науки, які визначають стан сучасної методології науки.

2. Методологічна культура студента-соціолога

На прикладі діяльності соціологічного факультету розкривається сутність компетентнісного підходу як основи реформування вищої професійної освіти, технології формування та реалізації знань з наукової та методологічної культури. Висвітлюється роль методологічної культури у підвищенні ефективності наукової діяльності студентів соціологічного факультету в процесі навчання. Розглядається пізнавальний потенціал самостійної роботи студентів як соціокультурного поля наукового пізнання. Обговорюється проблема академічної чесності та порядності в процесі підготовки авторських робіт студентів-соціологів; причини та наслідки їх порушення. Студенти долучаються до діяльності, спрямованої на вдосконалення внутрішньої якості професійної освіти, розробки індексу наукового потенціалу студента магістратури. Вивчаються особливості професійного самоменеджменту та його ролі у вдосконаленні особистісних

якостей студента. Аналізується методологія популяризації наукових результатів, визначаються сучасні форми їх оприлюднення, розробляється проект презентації результатів особистої кваліфікаційної роботи.

- 3. Основи інтелектуальної власності.** Розкривається роль інтелектуальної власності як інтелектуального капіталу в соціально-економічному розвитку суспільства та її місце у гуманітарній та природничій науках. Студентам викладаються основи національного та іноземного законодавства у сфері охорони інтелектуальної власності; висвітлюється роль інтелектуальної власності в регулюванні відносин, що виникають у процесі функціонування різних ланок національної економіки, виробництва, авторсько-правової сфери (зокрема, організації діяльності засобів масової інформації, піар-агенцій, видавництва) тощо. Визначаються основні права та обов'язки всіх учасників правових відносин, що виникають у зв'язку зі створенням, використанням об'єктів права інтелектуальної власності чи розпорядженням прав на такі об'єкти; особливості правової охорони різних об'єктів інтелектуальної власності; запобігання порушенням прав інтелектуальної власності та захист прав інтелектуальної власності у судовому порядку. Розглядаються основні форми і механізм комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності, прикладні засади розпорядження правами інтелектуальної власності, методика їх обліку та оцінки.

Завдання (навчальні цілі)

Навчальна дисципліна *"Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності"* є обов'язковою дисципліною, що забезпечує отримання випускниками магістратури факультету соціології загальних компетентностей.

Мета викладання навчальної дисципліни – надати студентам знання та вміння, що створюють необхідне методологічне та правове підґрунтя для здійснення науково-дослідницької роботи, визначають її фаховий контекст. Розкрити можливості застосування соціологічної методології в міждисциплінарних наукових дослідженнях, що сприяють перетворенню науки на джерело соціальної влади, важелі суспільного розвитку. Здобути навички презентації науковій спільноті та суспільству результатів фахових наукових досягнень. Навчити враховувати особливості ринкових відносин у науковій діяльності, оволодіти навичками захисту інтелектуальної власності та її результатів.

Вивчення дисципліни сприяє оволодінню наступними загальними компетентностями магістра:

- здатність до абстрактного та конкретного мислення, аналізу та синтезу;

- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- навички міжособистісної взаємодії, зокрема співпраці з метою досягнення професійного результату;
- здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з її опонентами;
- здатність діяти соціально відповідально, зокрема розуміння та застосування норм етики та права.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел;
- здатність виявляти ініціативу та систематично працювати задля реалізації ідей і поставлених цілей, зокрема взятих на себе зобов'язань;
- навички презентації результатів власних досліджень на наукових конференціях, семінарах, в засобах масової комунікації та масовій аудиторії;
- здатність застосовувати сучасні та новітні соціологічні концепції й теорії для аналізу та інтерпретації соціальних явищ і процесів.
- здатність застосовувати вимоги авторського права при проведенні наукових досліджень;
- здатність зіставити наявне знання з практичними викликами.

5. Результати навчання за дисципліною: *(описуються з детальною достовірністю для розробки заходів оцінювання)*

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація*; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	<p><i>Знати.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - значення методологічної підготовки для професійної діяльності вченого; - основні методологічні системи сучасної філософії науки; - основні характеристики сучасних методологічних концепцій в їх історичному розвитку; - розуміти значення специфічно-наукового методу в соціальних науках для професійної діяльності соціолога як дослідника; - знати і вміти розрізняти загальнонаукові (індукція, дедукція абдукція) та специфічні методи та способи наукового пізнання на базі основних методологічних моделей (гіпотетико-дедуктивних та емпірично-індуктивних); 	лекція	Тест, 60% правильних відповідей	20%

* заповнюється за необхідністю, наприклад для практик, лабораторних курсів тощо.

	<ul style="list-style-type: none"> - характеристики основних методів наукового пізнання; - сучасні ідеали та норми наукового дослідження; - іраціональні прийоми роботи з науковою інформацією; - методи, прийоми та стратегії аргументації; - систему організації науково-пізнавальної діяльності, - систему підготовки й атестації наукових кадрів; - визначення об'єкту, предмету, мети, завдань дослідження; - типи наукових звітів; - принципи, етапи підготовки і проведення наукових досліджень 			
1.2	<p><i>Знати</i> -спеціальні форми методологічної культури соціолога;</p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості самостійної роботи студента магістратури, її роль у розвитку наукового потенціалу. - методики самоменеджменту науковців, основи самоорганізації та саморегуляції наукової діяльності; особистісні якості соціолога, необхідних для продуктивної наукової діяльності; - знати технології популяризації соціологічного знання; -особливості методів та форм професійної комунікації: -використовувати мультимедійні можливості у презентаціях; 	<p><i>Семінар</i> <i>Самостійна робота</i></p>	--/--	15%
1.3.	<p><i>Знати</i> -</p> <ul style="list-style-type: none"> права та обов'язки власників прав інтелектуальної власності та інших учасників авторсько-правових відносин; - правила укладання договорів між автором та роботодавцем; - способи цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності; - основні форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності; - принципи фінансування інтелектуальної діяльності; - методику оцінки результатів інтелектуальної діяльності. - визначення права інтелектуальної власності та загальні підходи щодо правової охорони об'єктів інтелектуальної власності за українським та міжнародним законодавством; - знати перелік об'єктів інтелектуальної власності та порядок виникнення прав на них; - права та обов'язки власників прав інтелектуальної власності та інших 	<p><i>Семінар</i> <i>Самостійна робота</i></p>	--/--	15%

	<p>учасників авторсько-правових відносин;</p> <ul style="list-style-type: none"> - правила укладання договорів щодо об'єктів інтелектуальної власності; - способи цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності; - основні форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. 			
2.1	<p><i>Вміти</i> - використовувати методологічні принципи наукового дослідження;</p> <ul style="list-style-type: none"> - працювати з масивом публікацій із фахової дисципліни: вести пошук, накопичення та обробку наукової інформації; - вибирати та формулювати проблему дослідження; - шукати необхідну наукову інформацію; - обирати методологічну основу дослідження; - вміти розрізняти загальнонаукові (індукція, дедукція абдукція) та специфічні методи та способи наукового пізнання на базі основних методологічних моделей (гіпотетико-дедуктивних та емпірично-індуктивних); 	<i>Творча робота</i>	<i>Звіт з творчої роботи</i>	20%
2.2.	<p><i>Вміти-</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати умови підвищення ефективності наукової діяльності соціологів; - визначати ефективні в умовах наукової діяльності технології самоменеджменту; - розробляти індекси вимірювання рівня наукової підготовки магістра; - визначати індекс наукового потенціалу студента магістратури. <p>-визначати особливості компетентнісного підходу у вищій освіті як технології набуття наукової та методологічної культури;</p> <ul style="list-style-type: none"> - представляти результати досліджень на наукових конференціях і семінарах; - розробляти публічні презентації результатів наукових досліджень; - володіти навичками організації презентацій в публічному середовищі (інформаційні агенції, мас-медіа, виставки); - брати участь в наукових дискусіях 	<i>Семінар Самостійна робота</i>	--/--	15%
2.3.	<p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -визначати порядок отримання прав на 	<i>Семінар Самостійна робота</i>	--/--	15%

<p>об'єкт інтелектуальної власності залежно від його виду;</p> <ul style="list-style-type: none"> - поважати та захищати авторське право при проведенні власної наукової діяльності, оформленні цитувань та посилань; - обирати форму і спосіб захисту порушеного права інтелектуальної власності - укладати договори із замовником або роботодавцем, у тому числі з врахуванням статусу створюваних об'єктів інтелектуальної власності та розпорядження правами на них; - правильно визначати факти порушення прав інтелектуальної власності та вимагати відповідного відшкодування завданих збитків; - захищати порушені права інтелектуальної власності передбаченими чинним законодавством способами та у встановлених формах; - розпоряджатися майновими правами інтелектуальної власності у процесі комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності; - здійснювати трансфер технологій в процесі комерціалізації результатів наукових досліджень; 			
---	--	--	--

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Програмні результати навчання <i>(з опису освітньої програми)</i>	Результати навчання дисципліни					
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3
Давати визначення соціологічних понять і застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для пояснення практичних ситуацій.	+	+				+
Визначати соціальні проблеми, їх можливі структурні та культурні чинники.			+	+	+	+
Пояснювати епістемологічні виклики й евристичне значення основних соціологічних підходів та парадигм в історичній і сучасній перспективах	+			+		
Розуміти переваги й обмеження принципу «свободи від оцінок» у соціології в порівнянні з ангажованою та публічною соціологією.	+	+		+	+	

Пояснювати й застосовувати критерії науковості та об'єктивності досліджень.	+			+		
Порівнювати переваги й обмеження різних методів збору соціологічної інформації.	+			+		
Застосовувати соціологічний дослідницький інструментарій індивідуально та у співпраці з іншими дослідниками.				+	+	+
Здійснювати аналіз і синтез, представлення й інтерпретацію числової і нечислової соціологічної інформації.	+				+	+
Узагальнювати та зіставляти результати різних досліджень.	+			+	+	+
Обґрунтовувати методологію та висновки власного дослідження.	+					
Користуватися ключовими відкритими базами/банкми соціальних даних.				+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми поточного оцінювання студентів

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою та складається з трьох модулів (частин):

1. Методологія наукових досліджень
2. Основи інтелектуальної власності
3. Методологічна культура студента-соціолога

Загальні результати навчальної діяльності студентів з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою, що включає рейтингові бали за аудиторну роботу, самостійну роботу, модульний контроль та залік.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Загальна оцінка з дисципліни розраховується як середнє арифметичне оцінок за перший, другий та третій модулі.

Заборогованості за модуль студент повинен здати протягом 10 днів після завершення модуля.

Консультації з дисципліни (4 год.) проводяться за графіком кафедри.

Перший модуль (частина) «Методологія наукових досліджень»

включає 1, 2, 3 теми.

Форми поточного (семестрового) оцінювання студентів у першому модулі (частині)

№ п/п	Виконана робота	Кількість	балів
		min	max
1	усна відповідь під час семінарських	3	5

	занять		
2	домашня письмова робота	3	5
3	тестові опитування	3	5
4	модульна контрольна робота	7	12
	Всього:	16	27

Модульний контроль (1 модуль).

Модульний контроль знань студентів у першому модулі проводиться після завершення вивчення третьої теми у формі модульної контрольної роботи.

Обов'язковою умовою зарахування модуля є надання студентом результатів виконання завдань з аудиторної та домашньої самостійної роботи.

Другий модуль «Формування методологічної культури студента-соціолога в процесі професійного навчання» включає 4 та 5 теми.

Форми поточного (семестрового) оцінювання знань студентів у другому модулі:

№ п/п	Виконана робота	Кількість балів	
		min	max
1	Експрес-опитування	3	5
2	усна відповідь під час семінарських занять	3	5
3	домашня письмова робота	3	5
4	реферат	3	5
5	модульна контрольна робота	4	7
	Всього:	16	27

Модульний контроль (2 модуль).

Модульний контроль знань студентів у другому модулі проводиться після завершення вивчення п'ятої теми у формі модульної контрольної роботи.

Тоді ж оголошуються результати перевірки обов'язкових завдань.

Другий модуль передбачає виконання наступних обов'язкових завдань:

1. Скласти щоденник використання часу для днів, призначених на самостійну роботу.
2. Підготувати реферат «Самоменеджмент студента магістратури як фактор ефективності професійної підготовки».
3. Розробити методику визначення рівня методологічної культури студента магістратури та провести її експериментальну перевірку (командне завдання).
4. Представити результати виконання завдань з аудиторної та домашньої самостійної роботи.

Третій модуль «Основи інтелектуальної власності» включає 6, 7, 8, 9 та 10 теми.

Форми поточного(семестрового) оцінювання знань студентів у третьому модулі:

№ п/п	Виконана робота	Кількість балів	
		min	max
1	Експрес-опитування	3	5
2	домашня письмова робота	3	5
3	реферат	3	5
4	модульна контрольна робота (у формі тестів)	6	12
	Всього:	16	27

Модульний контроль (3 модуль).

Модульний контроль знань студентів у третьому модулі проводиться після завершення вивчення десятої теми та передбачає письмове опитування у тестовій формі з відкритими питаннями.

Перевірка самостійної роботи студентів проводиться після вивчення першої та другої тем:

1 тема «Поняття інтелектуальної власності», письмове завдання: написання есе «Значення вивчення інтелектуальної власності для студентів неюридичних спеціальностей» (за матеріалами статті з іноземного видання).

3 тема “Авторське право і суміжні права”, письмове завдання: підготовка реферату “Плагиат при проведенні наукових досліджень. Як його уникнути?”
Обов’язковою умовою зарахування модуля є надання студентом результатів виконання завдань з аудиторної та домашньої самостійної роботи.

Семестрове оцінювання знань студентів:

Семестрову кількість балів складають бали, отримані студентом в процесі теоретичного освоєння матеріалу з усіх модулів (розділів) дисципліни, семінарських занять, виконання практичних, творчих завдань, написання рефератів, передбачених робочою програмою дисципліни.

Підсумкове оцінювання знань студента відбувається у формі диференційованого заліку.

Допуск до заліку передбачає виконання наступних творчих робіт:

1. Підготувати проект публічної презентації результатів власної кваліфікаційної роботи, ґрунтуючись на методології соціального міждисциплінарного дослідження (min - 4 , max –7)

2. Розробити методику визначення рівня методологічної культури студента магістратури та провести її експериментальну перевірку (командне завдання) (min - 4 , max – 7).
3. Написати есе «Значення вивчення інтелектуальної власності для студентів неюридичних спеціальностей» (за матеріалами статті з іноземного видання)(min - 4 , max – 6).

Підсумкове оцінювання знань студента (в балах)

	Семестрове оцінювання (включає поточне оцінювання)			Підсумкове оцінювання	Загальна оцінка
	(ЗМ 1)	(ЗМ 2)	(ЗМ 3)		
Мінімум	16	16	16	12	60
Максимум	27	27	26	20	100

7.2 Організація оцінювання:

На першому навчальному занятті модуля викладач знайомить студентів з системою оцінювання. Орієнтовний графік оцінювання відповідає послідовності вивчення тем дисципліни. Після кожного заняття або виду контролю викладач повідомляє студентів про результати оцінювання та (за необхідності) коментує їх. Результати оцінювання фіксуються в журналі викладача. На останньому занятті модуля викладач повідомляє студентів про загальну оцінку результатів навчання. Протягом вивчення дисципліни студенти мають доступ до робочої програми, розміщеної на сайті факультету, де визначено форми оцінювання та систему формування оцінки.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських / практичних / лабораторних (вибрати необхідне) занять

№ п/п	Назва теми*	Кількість годин		
		лекції	семінари/ практичні/ лабораторні вибрати необхідне	Самостійна робота
Частина 1. . Філософсько-теоретичні основи методології та організації науково-дослідної роботи				
1	Наука та науковий метод: становлення методології соціальної науки.	2	2	3
2	Методологічні концепції XX – початку XXI ст.. та сучасна соціальна наука.	2	2	3
3	Загальнометодологічні аспекти розробки програм, методик, процедур конкретного соціального дослідження та визначення шляхів застосування соціального знання.		2	3
	Консультації 2			
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>			3
			X	
Частина 2 Назва (за наявності)				
4	Спеціальні форми методологічної культури соціолога та їх реалізація в практиці навчальної діяльності ВНЗ	2	2	12
5	Сучасні форми оприлюднення результатів наукової діяльності в соціології		4	10
	Консультації 2			
	<i>Модульна контрольна робота 2</i>		2	4
Частина 3. Основи інтелектуальної власності				
6	Інтелектуальна, творча діяльність та її місце у соціально-економічному розвитку суспільства	2	-	4
7	Авторське право та суміжні права	2	-	4
8	Право промислової власності	-	-	4
9	Комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності	2	-	3
10	Фінансові засади комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності	-	-	2
	<i>Модульна контрольна робота 3</i>			7
	Загальний обсяг:	12	14	60

*Примітка: слід зазначити також теми, винесені на самостійне вивчення

Загальний обсяг 90 год.², в тому числі (вибрати необхідне):

Лекцій – 12 год.

Семінари – 14 год.

Практичні заняття - _____ год.

Лабораторні заняття - _____ год.

Тренінги - _____ год.

Консультації - 4 год.

Самостійна робота - **60** год.

9. Рекомендовані джерела³:

Основна: (Базова)

до 10 фундаментальних, базових джерел

1. Основи методологія та організації наукових досліджень: Навч. Посібник/ за ред.. А.Є.Конверського. – К.: Цент учбової літератури, 2010. – С.5-105.
2. Степин В.С. Философия науки. Общие проблемы. – М.: Изд-во «Гардарики», 2006.
3. А.Браймен, Э.Белл. Методы социальных исследований. Группы, организации и бизнес. /Пер. с англ. – Х.: Из-во Гуманитарный Центр, 2012.
4. Головаха Є. І., Паніна Н. В. Інтегральний індекс соціального самопочуття (ІСС): конструювання і застосування соціологічного тесту в масових опитуваннях. — К., Інт. соціології НАНУ, 1997. — 106 с.
5. [Кравцов В. О.](http://intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_authors_kravzov_vo/) Теоретичні підходи до інтерпретації методологічної культури майбутнього вчителя [http://intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_authors_kravzov_vo/]
6. Терно С.О. До проблеми формування методологічної культури учня середньої школи в процесі вивчення історії/ Наукові праці історичного факультету запорізького державного університету-2000-вип.ХІХ, с.28-35.
7. *Дубровіна Л. А.* Матеріали щодо тенденцій світової науки в галузі оцінювання ефективності діяльності наукових інститутів, підрозділів, окремих учених і дискусії в гуманітарній науці. Аналітична доповідь. – К., 2014. – 16 с.
8. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування : монографія / кол. авторів; за заг. ред. д.ю.н. Орлюк О. П. – К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2009. – 242 с.

² Загальна кількість годин, відведених на дану дисципліну згідно навчального плану.

³ В тому числі Інтернет ресурси

9. Кашинцева О.Ю. Права людини та права інтелектуальної власності крізь призму сучасного наукового етосу/Кашинцева О.Ю.// Теорія і практика інтелектуальної власності, 2012. - № 6. – с. 3-8.
- 10.Коваленко Т. З історії розвитку міжнародного законодавства про захист авторського права / Т. Коваленко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2013. – № 3. – С. 35 – 43.
- 11.Юрик Н.Є. Самоменеджмент : Курс лекцій.–Тернопіль : НТУ імені Івана Пулюя, 2015. –89

Додаткова:

як правило - до 20 джерел

1. Валеев Г. Х. Формирование методологической культуры педагога-исследователя. – Челябинск, «Факел», 2000.
2. Голдстейн М., Голдстейн И.Ф. Как мы познаем. Исследование процесса научного познания. – М.: Знание, 1984.
3. Рузавин Г.И. Методология научного исследования: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999.
4. Степин В.С. Философия науки. Общие проблемы. – М.: Изд-во «Гардарики», 2006.
5. Ted Benton and Ian Craib. Philosophy of Social Science: The Philosophical Foundations of Social Thought. NewYork -LondonWIPOLP 2001.7.А.Браймен, Э.Белл. Методы социальных исследований. Группы, организации и бизнес. /Пер. с англ. – Х.: Из-во Гуманитарный Центр, 2012.
6. Кэмбел Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях. / пер. с англ. – М.: „Прогресс”, 1980.
7. Михайлов С. Эмпирическое социологическое исследование. / Пер. с болг. – М.: „Прогресс”, 1975.
8. Пенто Р. Гравитц М. Методы социальных наук. М.: Прогресс, 1972.
9. A.W. The coming crisis of Western sociology /A.Y. Гоулднер. Наступающий кризис западной социологии./Пер. с англ.С.-Петербург: Наука, 2003.
- 10.Никифоров А.Л. [Философия науки: история и методология](#). – М., 1998.
- 11.Лукашевич Н. П. Теория и практика самоменеджмента : [учеб. пособ.] Н.П. Лукашевич [2-е изд., испр.]–К. : МАУП, 2002.
- 12.Hirsch J.E. An index to quantify an individual’s scientific research output // Proc. Natl. Acad. Sci. USA. – 2005. – Vol. 102, N 46. – P. 16569–16572.
- 13.RoyalNetherlandsAcademy of Arts and Sciences: Quality indicators for research in the humanities - Interim report by the Committee on Quality Indicators in the Humanities

14. [Новиков Д. А., Губко М. В.](#) Наукометрия и экспертиза в управлении наукой: предисловие // Управление большими системами: сб. тр. Спец. вып. 44. – М.: ИПУРАН, 2013. – С. 13.
15. May 2011). – <http://www.researchtrends.com/issue-32-march-2013/evaluating-the-humanities-vitalizing-the-forgotten-sciences/>.
16. Крижна В. Захист прав інтелектуальної власності за статтею 1 першого протоколу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод/ Крижна В./ Теорія і практика інтелектуальної власності, 2013. - № 3. – с. 44-47
17. Озерський І.В. Проблеми охорони та захисту використання прав інтелектуальної власності в Україні//Економіка. Фінанси. Право.-2003.- 10 .-с.19-23
18. Романюк В. Особливості оподаткування доходів фізичних осіб-нерезидентів, отриманих від операцій з об'єктами права інтелектуальної власності/В. Романюк//Теорія і практика інтелектуальної власності.-2014.-4 .-С. 53-60.
19. Ромашко А.С. Вербалі. Пригода В.В. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності: навчальний посібник К.: НТУУ "КПІ", 2013. – 160.
20. Петренко С. Поняття та види плагіату// Часопис цивілістики. Випуск 14. - с. 128-131
21. Порало І.В. Інтелектуальний капітал України в полоні плагіату/ І.В. Порало/ Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. 2009. № 4 с. 89-97.

10. Додаткові ресурси: Додаток до Модуля І.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методології та організації науково-дослідної роботи

Тема І. Наука та науковий метод: становлення методології соціальної науки.

Лекція 1. Тема: Наука та науковий метод: становлення методології соціальної науки.

(4 год.)

Поняття науки її виникнення та історичні зміни ідеалу наукового знання. Наукова раціональність та її типи. Науковий метод, його специфіка. Поняття методології наукового дослідження. Соціальна наука, її виникнення та формування методології соціального дослідження. Соціальна теорія та методи соціальних наук. Співвідношення соціальна філософії, філософії соціальної науки, „соціологія соціології” в контексті проблеми методу

соціальної науки. Кількісні і якісні методи в соціології. Соціологія і математика. Статистика та математичні методи соціологічного дослідження. Відносність розрізнення кількісних та якісних методів. Моделювання соціальних процесів, основні проблеми математичного моделювання. Суспільні науки і наукова діяльність в Україні.

Література:

Основна:

1. Голдстейн М., Голдстейн И.Ф. Как мы познаем. Исследование процесса научного познания. – М.: Знание, 1984.
2. Никифоров А.Л. [Философия науки: история и методология](#). – М., 1998.
3. Основы методологии та організації наукових досліджень: Навч. Посібник/ за ред. А.С.Конверського. – К.: Цент учбової літератури, 2010. – С.5-105.
4. Рузавин Г.И. Методология научного исследования: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999.
5. Степин В.С. Философия науки. Общие проблемы. – М.: Изд-во «Гардарики», 2006.
6. Ted Benton and Ian Craib. *Philosophy of Social Science: The Philosophical Foundations of Social Thought*. New York - London WIPOLP 2001.
7. А.Браймен, Э.Белл. Методы социальных исследований. Группы, организации и бизнес. /Пер. с англ. – Х.: Из-во Гуманитарный Центр, 2012.

Додаткова:

1. Соціологія: Навч. Посіб. /За ред. Макеєва. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2008.
2. Кэмбел Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях. / пер. с англ. – М.: „Прогресс”, 1980.
3. Михайлов С. Эмпирическое социологическое исследование. / Пер. с болг. – М.: „Прогресс”, 1975.
4. Пенто Р. Гравитц М. Методы социальных наук. М.: Прогресс, 1972.
11. А.В. The coming crisis of Western sociology /А.У. Гоулднер. Наступаючий кризис западной социологии./Пер. с англ.С.-Петербург: Наука, 2003.
5. Ионин Л.Г. Философия и методология эмпирической социологии: Учебное пособие. – М.: ГУ ВШЭ, 2004.
6. Low, John. *After Method: Mess in Social Science Research*. London: Routledge, 2004. [Ло, Джон. После метода: беспорядок и социальная наука. Пер. с англ. – М: Из-во Институт Гайдара, 2015.]
7. Социология под вопросом. Социальные науки в постструктуралистской перспективе... М.:Праксис; 2005.
8. Философия социальных и гуманитарных наук. Учебное пособие для вузов. / Под общ. ред. проф. С.А.Лебедева. М.: Академ. проект 2008.
9. Философия науки. / Под общ. ред. проф. С.А.Лебедева: Учебное пособие для вузов. М.: Академ. проект 2010.
10. Филипов А.Ф. *Sociologia: наблюдения, опыты, перспективы*. Том 1. СПб.: Владимир Даль. 2014.

Тема II. Методологічні концепції кінця XIX – початку XXI ст.. та сучасна соціальна наука.

Лекція 2. Тема: *Методологічні концепції кінця XIX – початку XXI ст.. та сучасна соціальна наука.* (2год.)

Філософія науки, соціальна філософія та філософії соціальної науки у кінці XIX та у XX ст. Співвідношення соціальні теорії та методології в структурі соціального знання – виклики кінця XX та початку XXI ст... Загальний огляд філософських та методологічних концепцій науки, зокрема соціальної в контексті концепції модерну та постмодерну – етапи та основні тенденції розвитку. Соціальна наука і концепції раціональності наукового знання: класика, не-класика, пост-не-класика. Критична соціальна теорія та її методологічне значення. Основні тенденції розвитку соціальної теорії та ключові етапи пошуків нових методологічних підходів. Перехід від кількісних до якісних методів в соціальних науках – внутрішня логіка переходу та перспективи. Прагматичний поворот в філософії соціальної науки: концептуальні теоретичні та методологічні пошуки в соціальних науках на початку XXI ст..

Семінарське заняття 1. Тема I. *Витоки, основні характеристики методологічних концепцій кінця XIX та у XX ст.. і сучасна соціальна наука.* (2год.)

- 1) Виникнення соціології як науки та питання її методу – методологічні уподобання О.Конта та його заочна дискусія з А.Кетле щодо методу „соціальної фізики”.
- 2) Лінгвістичний поворот в філософії науки. Віденська школа (поняття верифікації), Л. Вітгенштайн (логіка науки та концепція „мовних ігор”) та соціальна наука.
- 3) К. Поппер (проблема демаркації, фальсифікація та критика історизму) Єдність методології природничих і соціально-гуманітарних наук.
- 4) Т.Кун та історична школа в філософії науки – висновки щодо специфіки соціального знання. Розвиток і модифікація його концепції у І.Лакаташа.
- 5) Концепції Дж. Остіна та Дж.Сьорля – проблема перформативності наукового, зокрема соціологічного, знання.
- 6) Особистісне знання М. Полані та методологічний анархізм П.Фейєрабенда у зв’язку з сучасними концепціями „критики методу” (Метод-переукладення соціального Дж. Ло та Б.Латур.).

Проблемні питання для обговорення та теми для рефератів:

1. Основні ознаки соціології як науки.
2. Науковий метод та проблема специфіки наукового методу в соціальних науках.

3. Ідеал науковості в математичному природознавстві і проблема математизації суспільствознавства.
4. Значення лінгвістичного повороту в філософії ХХ ст. для філософії соціальної науки.
5. Концептуальні засади „соціології соціології” та науковий метод.
6. Прагматичний поворот в філософії соціальної науки та його методологічний супровід.
7. Проблема перформативності в соціальних науках та її сучасне тлумачення.
8. STS (*Science and Technology studies* або *Science, Technology and Society*) як дослідницька програма – методологічні особливості та перспективи.

Література:

Основна:

1. Никифоров А.Л. [Философия науки: история и методология](#). – М., 1998.
2. A.W. The coming crisis of Western sociology /A.Y. Гоулднер. Наступаючий кризис западной социологии./Пер. с англ. С.-Петербург: Наука, 2003.
3. Ted Benton and Ian Craib. Philosophy of Social Science: The Philosophical Foundations of Social Thought. New York -London WIP OLP 2001.
4. Low, John. After Method: Mess in Social Science Research. London: Routledge, 2004. [Ло, Джон. После метода: беспорядок и социальная наука. Пер. сангл. – М.: Из-во Институт Гайдара, 2015.]
5. Theory and methods in the social sciences/ Textbook for First Year Social Scientists. Stein Ugelvik Larsen (ed)/ Social sciences mnographs, Boulder Distributed by Columbia university press, New York, 2002/ - Теория и методы в социальных науках. Учебник для студентов гуманитарных факультетов первого года обучения. /Под ред. С.Ларсена; пер. с англ. – М.: МГИМО, 2004.
6. Шлик М. Поворот в философии // Аналитическая философия. Избранные тексты. М., 1993.

Додаткова:

1. П.Бурдьє Структури, habitus, Практики. // Современная социальная теория: Учебное пособие. Новосибирск: Из-во Новосибирского Ун-та 1995. С. 18-19).
2. Кун Т. Структура научных революций: Пер. с англ. М.: ООО «Из-во АСТ» 2001. С.16-17.
3. Вітгенштайн Л. Tractatus Logico-Philosophicus; Філософські дослідження. — К.: Основи, 1995. С. 5-86.
4. Карнап Р., Нейрат О., Хайнс Х. Научное миропонимание. Венский кружок // www.philosophy.ru
5. Поппер К.Р. Логика и рост научного знания. – М., 1983.
6. Personal knowledge. Towards a Post-Critical Philosophy by Michael Polanyi/ М.Полани. Личностное знание. На пути к посткритической философии. Пер. сангл. М: 1985.
7. Социология вещей. Сборник статей./ Под ред. В. Вахштайна. – М.: Изд. Дом «Территория будущего», 2006.
8. Эволюционная эпистемология и логика социальных наук: Карл Поппер и его критики. М.: Эдиторнал УРСС, 2000.

9. Latour, Bruno. *Reassembling the Social. An Introduction to Actor-Network-Theory*. Oxford University Press. 2005. [Латур, Б. Пересборка социального: введение в акторно-сетевую теорию./пер.с англ. – М.: Из-во дом Высшей школы экономики, 2014. С.17-18]
10. Latour B., Woolgar S. *Laboratory Life: The Construction of Scientific Facts*. Princeton University Press, 1988.]
11. Searle J. *The Construction of Social Reality*. N.Y.: Free Press. 1955; *Rationality in Action*. A Bradford Book the MIT Press. 2001. [Серль Дж. Рациональность в действии. Пер. с англ. – М.: Пресс-Традиция, 2004.]
12. Лакатас И. *Методология исследовательских программ*: Пер. с англ. М.: ООО «Из-во АСТ»
14. Адорно ТВ. *Введение в социологию* / Пер. с нем. – М.: Праксис 2010.
15. Шелер М.: *Институт общегуманитарных исследований*, 2011.
16. *Paradigms of sociology of knowledge: Reading-book* / Principal Editor V.L. Shults / [Парадигмы социологии знания. Хрестоматия. Под общей редакцией В.Л. Шульца. М.: наука 2007].
17. Roger Haussling. *Soziale Prozesse als Netzwerkspiele. Soziologische Essays zu Leitaspekten der Netzwerktheorie*. Akademie Schloss Itzode. Stuttgart. 2003. [Рогер Хайслинг. Социальные процессы как сетевые игры. *Социологические эссе по основным аспектам сетевой теории*. М.: Логос-Альта, 2003.]

Тема III. Загальнометодологічні аспекти розробки програм, методик, процедур конкретного соціального дослідження та шляхи застосування соціального знання.

Лекція 3. Програма, методика та процедура конкретного соціального дослідження у їх зв'язку проблемою застосування соціального знання.

Наукова проблема, поняття методу, суб'єкта, об'єкта та предмета конкретного дослідження в соціології. Їх відображення в програмі соціологічного дослідження. Різновиди програм. Роль загальної методології в розробці програм, методів та процедур конкретного соціологічного дослідження. Фундаментальне, прикладне, теоретичне та емпіричне наукове соціологічне дослідження. Загальнонаукові методи пізнання. Індукція, дедукція та абдукція в історії філософії та науки, їх застосування в сучасному емпіричному й теоретичному дослідженні. Методологічні моделі наукового дослідження (гіпотетико-дедуктивна та емпірична індуктивна). Соціальне і соціологічне дослідження. Міждисциплінарність як характерна риса конкретного соціального дослідження. Поняття процедури соціологічного дослідження. Пізнавальний, прикладний та юридичний аспекти організації процедури соціологічного дослідження. Соціальна наука і соціальна технологія. Соціальний експеримент як науковий метод дослідження. Науковий характер методу і процедури прикладного дослідження в соціології. Методологічний аспект фундаментального наукового дослідження, його емпірична та теоретична складові. Поняття соціальної та

соціологічної теорії. Методологічні аспекти соціологічних теорій різного рівня узагальнення. Узагальнення і математика. Загальна методологія і процедури вимірювання. Якісні і кількісні методи, роль математики у здобутті нового соціологічного знання. Загальнометодологічний контекст застосування соціального наукового знання: соціальні технології та математичне моделювання соціальних процесів.

Семінарське заняття 2. Тема: *Методологія соціального пізнання як основа розробки програм, методик та процедур конкретного соціального дослідження та її вплив на вибір шляхів застосування його результатів.*

1) Поняття методології та методу конкретного соціологічного дослідження, його програма та основні її складові (методологічний аспект).

2) Поняття науки та її організації. Соціальна наука, специфіка її організації – принципи, критерії та норми науковості в соціології та їх забезпечення в організації конкретного соціологічного дослідження.

3) Загальнометодологічні аспекти постановки проблеми, вибору об'єкта, предмета соціологічного дослідження та розробки його програми.

4) Соціологічне наукове дослідження як прикладне і фундаментальне, основні характеристики методологічного забезпечення, що визначають їх науковість.

5) Методологічні аспекти співвідношення емпірії і теорії в конкретному соціологічному дослідженні.

4) Загальнометодологічний контекст розробки процедур вимірювання в якісних і кількісних соціологічних дослідженнях.

Проблемні питання для обговорення та теми для рефератів:

1. Проблема визначення суб'єкта, об'єкта та предмета соціологічного дослідження.
2. Прикладне і фундаментальне соціологічне дослідження та їх співвідношення.
3. Методи прикладного соціологічного дослідження у сферах менеджменту та маркетингу.
4. Методи соціальних досліджень організацій та бізнесу.
5. Соціальний експеримент як проблема і можливі варіанти її вирішення.

Література:

Основна

1. А.Браймен, Э.Белл. Методы социальных исследований. Группы, организации и бизнес. /Пер. с англ. – Х.: Из-во Гуманитарный Центр, 2012.
2. Morris R. Koenig, Ernest Nagel. An introduction to logic and scientific method. / КоэнМ., НагельЭ. Введение в логику и научный метод. /Пер. с англ. / Челябинск: Социум. 2010.
3. Михайлов С. Эмпирическое социологическое исследование. / Пер. с болг. – М.: „Прогресс”, 1975.

3. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. Посібник/ за ред. А.Є.Конверського. – К.: Цент учбової літератури, 2010. – С.5-105.
4. Пенто Р. Гравитц М. Методы социальных наук. М.: Прогресс, 1972.
5. Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. Філософія та методологія науки : підручник. – К., ВПЦ «Київський університет», 2008.
6. Эко Умберто, Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки: учебно-методическое пособие /пер. с ит. Е.Костюкович. – М.: Книжный дом "Университет", 2003
7. Сусоколов А.А. Технология социологического исследования. Учебное пособие по курсу экономической социологии. – М.: «Русская панорама», 2008.

Додаткова:

1. Кэмбел Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях. / пер. с англ. – М.: „Прогресс”, 1980.
2. Ted Benton and Ian Craib. Philosophy of Social Science: The Philosophical Foundations of Social Thought. New York -London WIP OLP 2001.
3. Low, John. After Method: Mess in Social Science Research. London: Routledge, 2004. [Ло, Джон. После метода: беспорядок и социальная наука. Пер. с англ. – М: Из-во Институт Гайдара, 2015.]
4. Йоас Х., Кнёбель В. Социальная теория. 20 вводных лекций. /пер. с нем. – СПб.: Алетейя, 2011.
5. Theory and methods in the social sciences/ Textbook for First Year Social Scientists. Stein Ugelvik Larsen (ed)/ Social sciences mnographs, Boulder Distributed by Columbia university press, New York, 2002/ - Теория и методы в социальных науках. Учебник для студентов гуманитарных факультетов первого года обучения. /Под ред. С.Ларсена; пер. с англ. – М.: МГИМО, 2004.

Література до усього модуля:

Основна:

1. Основи методологія та організації наукових досліджень: Навч. Посібник/ за ред. А.Є.Конверського. – К.: Цент учбової літератури, 2010.
2. А.Браймен, Э.Белл. Методы социальных исследований. Группы, организации и бизнес. /Пер. с англ. – Х.: Из-во Гуманитарный Центр, 2012.
3. Пенто Р. Гравитц М. Методы социальных наук. М.: Прогресс, 1972.

Додаткова:

1. Ted Benton and Ian Craib. Philosophy of Social Science: The Philosophical Foundations of Social Thought. New York -London WIP OLP 2001.
2. Философия социальных и гуманитарных наук. Учебное пособие для вузов. / Под общ. ред. проф. С.А.Лебедева. М.: Академ. проект 2008.
3. Михайлов С. Эмпирическое социологическое исследование. / Пер. с болг. – М.: „Прогресс”, 1975.
4. Филипов А.Ф. Sociologia: наблюдения, опыты, перспективы. Том 1. СПб.: Владимир Даль. 2014.
5. Low, John. After Method: Mess in Social Science Research. London: Routledge, 2004. [Ло, Джон. После метода: беспорядок и социальная наука. Пер. с англ. – М: Из-во Институт Гайдара, 2015.]

6. Социология под вопросом. Социальные науки в постструктуралистской перспективе... М.: Праксис; 2005. Paradigms of sociology of knowledge: Reading-book / Principal Editor V.L. Shults / [Парадигмы социологии знания. Хрестоматия. Под общей редакцией В.Л. Шульца. М.: наука 2007].
7. Никифоров А.Л. [Философия науки: история и методология](#). – М., 1998.
- Ионин Л.Г. Философия и методология эмпирической социологии: Учебное пособие. – М.: ГУ ВШЭ, 2004.
8. Рузавин Г.И. Методология научного исследования: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999.

Модульні питання до заліку:

1. Поняття науки і наукового методу.
2. Поняття ідеалу наукового знання та їх історичні модифікації.
3. Проблема демаркації науки і не-науки, її можливі вирішення.
4. Типи наукової раціональності в їх історичному розвитку.
5. Співвідношення соціальної теорії і методу соціального (соціологічного) дослідження
6. Наукове дослідження - природничо-наукове, гуманітарне, соціальне – проблема їх зіставлення і специфіки.
7. Гіпотетико-дедуктивна модель наукового дослідження.
8. Роль індукції та дедукції у методологічному розвитку науки.
9. Емпіричні методи наукового дослідження.
10. Теоретичні методи наукового дослідження. Методологічні аспекти соціальної теорії.
11. Роль експерименту у методологічному розвитку науки. Поняття соціального експерименту.
12. Позитивістська методологія в соціології та її особливості.
13. Особливості феноменологія як методології теоретичного та емпіричного соціологічного дослідження.
14. Критичний метод в соціальних науках.
15. Поняття парадигмальності наукового знання, наукової революції Т.Куна у застосуванні до соціології.
16. Загальнометодологічний аспект співвідношення кількісних і якісних методів в соціологічному дослідженні.
17. Мережевий підхід як методологія теоретичного й емпіричного соціологічного дослідження.
18. Поняття лабораторії в сучасній філософії науки, його експлікація щодо соціологічного дослідження.
19. Перформенс як методологічний прийом і спосіб здобуття соціологічної інформації
20. Методологічні процедури верифікації та фальсифікації та їх використання у соціологічній науці.
21. Метод системного аналізу в сучасній, зокрема соціальній, науці.
22. Вплив вибору методології на основні етапи наукового дослідження.

23. Методологічний аспект розробки програми соціологічного наукового дослідження.

24. Поняття соціологічної процедури. Процедура і науковий метод.

25. Міждисциплінарні соціальні дослідження та їх методологічне забезпечення.